IL-QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imħallef Dr. Aaron M. Bugeja M.A. (Law), LL.D. (melit)

Illum l-1 ta' Lulju, 2020

Appell numru 17 tal-2019

Il-Pulizija
vs
Chilion-James ZAMMIT

Il-Qorti:

1. Dan huwa appell minn sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) nhar id-9 ta' Jannar 2019 fil-konfront ta' Chillion-James ZAMMIT, karta tal-identità bin-numru 453484M li ġie mixli talli fit-3 ta' Diċembru 2016 għall-ħabta tat-tlieta neqsin għaxra ta' filgħodu f'dawn il-Gżejjer, f'San Ġiljan u/jew fil-viċinanzi (fil-qosor) ikkommetta:

   (1) Attakk jew reżistenza bi vjolenza kontra uffiċjal pubbliku waqt l-eżekuzzjoni ta' dmirijietu bi ksur tal-artikolu 96 tal-Kodiċi Kriminali;
   (2) Inġurji, theddid jew offiża kotnra uffiċjal pubbliku waqt il-qadi tad-dmirijiet tiegħu bi ksur tal-artikolu 95 tal-Kodiċi Kriminali;

(3) Offiża ta' natura ħafifa fuq il-persuna ta' PC1479 Pierre Luigi Pace waqt il-qadi ta' dmirijietu bi ksur tal-artikolu 221(1) tal-Kodiċi Kriminali;
(4) M'obdiex l-ordnijiet leġittimi tal-awtorita' jew fixkilhom waqt l-istess bi ksur tal-artikolu 338(ee) tal-Kodiċi Kriminali;
(5) tipjip jew ipprova jpejjep meta dan kien projbit fl-istabiliment Nordic Club, San Ġiljan bi ksur tar-regolament 3 tal-Avviż Legali 414/04 maħruġ taħt il-Kapitolu 315 tal-Liġijiet ta' Malta.
(6) Reċidiva ai termini tal-artikolu 49 tal-Kodiċi Kriminali.

2. Permezz tas-sentenza aktar 'il fuq imsemmija, il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali sabet lill-imputat Chilion-James ZAMMIT

   (a) mhux ħati tal-ewwel imputazzjoni miġjuba kontra tiegħu, u minnha lliberatu minn kull ħtija u piena; filwaqt li

   (b) sabitu ħati tal-imputazzjonijiet l-oħra kollha u kkundannatu għal tlieta u tletin jum priġunerija sospiżi għal sentejn kif ukoll multa fl-ammont t'elf u mitejn euro (€1200).

3. Illi minn din is-sentenza Chillion-James ZAMMIT interpona appell li permezz tiegħu talab lil din il-Qorti tirriforma s-sentenza appellata billi tikkonfermaha fejn ma sabitux ħati tal-ewwel imputazzjoni, tħassarha fejn sabitu ħati tal-kumplament tal-imputazzjonijiet u fejn ikkundannatu għall-piena ta' tlieta u tletin jum priġunerija sospiżi għal sentejn kif ukoll multa fl-ammont t'elf u mitejn euro (€1200) jew alternattivament li timponi piena aktar xierqa u inqas ħarxa u dan stante li l-appellant ibagħati minn <u>disillusional disorder</u> u b'hekk il-piena ta' priġunerija sospiża mhux se sservi t'għajnuna minħabba l-"*marda mentali*" li l-appellant qal li "*kellu u/jew ghandu*". Dan wara li ppremetta, fil-qosor illi :

a. Il-Qorti tal-Maġistrati għamlet apprezzament żbaljat fir-rigward tat-tieni imputazzjoni in kwantu l-appellant ma għamel ebda offiża jew inġurja fuq il-persuna ta' PC1459;

b. Il-Qorti tal-Maġistrati għamlet interpretazzjoni żbaljata tal-artikolu 221(1)(c) tal-Kodiċi Kriminali u dan peress li f'dan il-każ *"flok l-Artiklu 222(1)(c) gie interpretat l-Artikolu 221(1)"*.

c. L-artikolu 50 tal-Kodiċi Kriminali ma ġiex imsemmi mill-Qorti tal-Maġistrati fis-sentenza tagħha u għalhekk dan in-nuqqas jirrendi s-sentenza appellata nulla.

d. Il-Qorti tal-Maġistrati għamlet nuqqas tal-apprezzament tal-provi miġjuba u għamlet apprezzament ħażin u irraġonevoli tal-provi miġbura. Dan in partikolari peress li l-appellant ma kellux il-mens rea meħtieġa biex jikkommetti r-reati de quo. Huwa ma kellux *la capacita' di intendere e di volere* in kwantu kien ibgħati minn psikożi li kienet theħħi l-kapaċita t'intelliġenza u ġudizzju fil-mument tal-kommissjoni tar-reat.

e. Fid-dawl tal-fatt li l-appellant kien affestt minn disillusional disorder, il-piena imposta fuqu kienet gravuża wisq.

4. Illi din il-Qorti rat l-atti kollha proċesswali, kif ukoll semgħet it-trattazzjoni tal-partijiet.

Ikkunsidrat : -

5. Illi l-appellant jeċċepixxi n-nullita tas-sentenza appellata in vista tal-fatt li l-Qorti tal-Maġistrati rreferiet għall-artikolu 221(1)(c) flok l-artikolu 222(1)(c) tal-Kodiċi Kriminali kif ukoll in vista tal-fatt li m'għamlet l-ebda referenza għall-artikolu 50 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta fid-dawl tal-addebitu tar-reċidiva attribwit fl-aħħar imputazzjoni.

6. Id-*decide* tas-sentenza impunjata jaqra hekk:

> Għall-motivi premessi l-Qorti, wara li rat l-artikoli 17, 31, 49, 95, 221(1)(c) u 338(ee) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta u għall-artikolu 3 tal-Avviż Legali 414/04 tal-Kap 315 tal-Liġijiet ta' Malta issib lil Chilion-James Zammit mhux ħati tal-ewwel imputazzjoni u minnha tiliberah skond il-liġi, iżda ssibu ħati tal-imputazzjonijiet l-oħra kollha u tikkundannah għall-

piena ta' 33 jum priġunerija sospizi għal sentejn skond l-artikolu 28A tal-Kap 9 tal-Liġijiet ta' Malta kif ukoll għall-multa komplessiva fis-somma ta' €1200.

7. L-artikolu 382 tal-Kodiċi Kriminali jiddisponi illi:

   Il-Qorti, meta taghti s-sentenza kontra l-imputat, ghandha tghid il-fatti illi taghhom dan ikun gie misjub hati, taghti l-piena **u ssemmi l-artikolu ta' dan il-kodici jew ta' kull ligi ohra li tkun tikkontempla r-reat**."

8. Illi r-*ratio legis* wara l-artikolu 382 tal-Kodiċi Kriminali huwa illi s-sentenza trid tkun ċara fis-sens illi kemm il-persuna akkużata kif ukoll kull min huwa parti fid-deċiżjoni jifhmu x'kienu dawk il-fatti li dwarhom il-persuna akkużata tkun qed tiġi misjuba ħatja, tagħti l-piena għal dawk il-fatti li jistabbilixxu r-reita' u jissemmew id-disposizzjonijiet tal-liġi li dwarhom tkun qed tinstab il-ħtija. F'dan id-deċide il-Qorti tal-Maġistrati m'eskludiet l-ebda rekwizit tal-artikolu 382 tal-Kodiċi Kriminali.

9. L-ewwel raġuni għal dan l-ilment tal-appellant jistrieħ fuq il-fatt illi l-Qorti tal-Maġistrati semmiet l-artikolu 221(1)(c) miflok l-artikolu 222(1)(c) tal-Kodiċi Kriminali b'referenza għar-reat t'offiża ħafifa fuq il-persuna miġjuba kontra tiegħu. Huwa evidenti mill-korp tas-sentenza illi l-Qorti tal-Maġistrati kienet qed tirreferi għall-uġiegħ fi spallet PC1479 subit minnu matul il-kollutazzjoni mal-appellant filwaqt li kien qed jittenta jarrestaħ. Dik il-Qorti tirreferi wkoll għall-affidavit rilaxxat mit-tabib kuranti a folio 19 tal-atti fejn hemm referenza ċara għan-natura tal-feriti sofferti, bħala dawk ħfief.

10. Fil-fehma ta' din il-Qorti, il-Qorti tal-Maġistrati kienet korretta meta ċitat l-artikolu 221 tal-Kodiċi Kriminali bħala dak l-artikolu li joħloq ir-reat. Huwa veru li l-Qorti tal-Maġistrati kwalifikat dan l-artikolu bit-tismija tas-subartikolu (1), paragrafu (c). Huwa evidenti li dan huwa *lapsus calami vel computeri*. L-artikolu 221(1) tal-Kodiċi Kriminali ma għandhux paragrafu (c). Biss l-artikolu li joħloq ir-reat, ċjoe l-artikolu 221 tal-Kodiċi Kriminali, ġie korrettement inkluż mill-Qorti tal-Maġistrati fis-sentenza tagħha.

11. Argument ieħor tal-appellant huwa li l-Qorti tal-Maġistrati kkonfondiet l-artikolu 221(1) mal-artikolu 222(1)(c) tal-Kodiċi Kriminali li talvolta kien applikabbli – donnu biex tgħid li f'dan il-każ il-Qorti kellha ssemmi l-artikolu 222(1)(c) tal-Kodiċi Kriminali in kwantu kien dak applikabbli. Din il-Qorti taqbel mal-appellant li f'dan il-każ setgħa kien hemm l-aggravanti msemmi fl-artikolu 222(1)(c) tal-Kodiċi Kriminali li setgħa kien applikabbli bil-konsegwenti żieda ta' grad fil-piena imposta. Biss l-artikolu 222(1)(c) tal-Kodiċi Kriminali huwa aggravanti tar-reat maħluq mill-artikoli 216, 217, 218, 220 u 221(1)(2) tal-Kodiċi Kriminali. Il-fatt li l-Qorti tal-Maġistrati ma semmietx l-aggravju taħt l-artikolu 222(1)(c) tal-Kodiċi Kriminali ma jġibx miegħu in-nullita tas-sentenza.[1] Semmai jindika li dik il-Qorti ma ħaditx konjizzjoni ta'

[1] Ara l-Appelli Inferjuri ***Il-Pulizija vs. Lorenzo Attard***, 25/08/2008; ***Il-Pulizija vs. Mark Sapiano***, 8/05/2006; ***Il-Pulizija vs. Robert Sultana***, 22/03/2005; ***Il-Pulizija vs. Marbeck Cremona***, 10/09/2007. Ara wkoll dwar l-effett ta' *lapsus calami* in generali l-Appelli Inferjuri fl-ismijiet : - ***Il-Pulizija vs. Paul Borg***, 6/10/2003; ***Il-Pulizija vs. Amanda Pace***, 1/10/2003; ***Il-Pulizija vs. Anthony Rapa***, 19/09/2007; ***Il-Pulizija vs. Carmel Dimech et***, 2/11/2007; ***Il-Pulizija vs. Charlot Aquilina***, 20/05/2009; ***Il-Pulizija vs. David Briffa***, 22/04/2009; ***Il-Pulizija vs. Emanuel Bugeja***, 19/02/2004; ***Il-Pulizija vs. Francesca Bell***, 29/03/2006; ***Il-Pulizija vs. Francis Camilleri***, 25/06/2001; ***Il-Pulizija vs. Jeffrey Savage***, 01/06/2011; ***Il-Pulizija vs. James Demanuele***, 10/10/2004; ***Il-Pulizija vs. Jeffrey J. Brincat et***, 22/08/2007, u diversi ohrajn.

dan l-aggravju u konsegwentement m'awmentatx il-piena bi grad. Ma jirriżultax li l-Avukat Ġenerali interpona appell mis-sentenza impunjata dwar dan il-punt.

12. L-appellant jikkontendi wkoll li l-Qorti tal-Maġistrati eskludiet l-artikolu 50 tal-Kodiċi Kriminali mis-sentenza tagħha u dan ukoll kien iwassal għan-nullita tas-sentenza. Qabel xejn il-Prosekuzzjoni xliet lill-appellant bħala li kien reċidiv ai termini tal-artikolu 49 tal-Kodiċi Kriminali. Il-Qorti tal-Maġistrati sabitu wkoll li kien reċidiv. Fid-deċide tagħha iċċitat l-artikolu 49 tal-Kodiċi Kriminali. Ma ċċitatx l-artikolu 50 tal-Kodiċi Kriminali. Apparti li l-artikolu 50 jridu ukoll jiġi pruvat fis-sens li l-Prosekuzzjoni trid tipprova meta li l-ġudikabbli ikun effettivament skonta l-piena jew li din ġiet maħfura lilu, jirriżulta li l-addebitu tar-reċidiva huwa addebitu u mhux reat per se.

13. Skont il-Marinucci u Dolcini fil-***Manuale di Diritto Penale:***[2]

> La recidiva e' una **circostanza del reato**: in particolare si tratta di una *circostanza aggravante soggettiva*, e piu' precisamente una *circostanza aggravante inerente alla persona del colpevole*.

14. Fil-fehma ta' din il-Qorti għalhekk, in kwantu addebitu u mhux imputazzjoni, u b'mod partikolari bħala cirkostanza aggravanti inerenti għall-persuna tal-ħati, ir-reċidiva ma tistax fin-natura ġuridika tagħha titqies li hija ekwiparabbli mar-**<u>reat</u>** kriminali. Huwa veru li sabiex ikollha valenza ġuridika effettiva r-reċidiva

[2] Parte Generale, Terza Edizione, Giuffre Editore, 2009, paġna 502, paragrafu 13.2.

trid tiġi kontestata lill-imputat mill-Prosekuzzjoni, li trid tiġi pruvata bil-mezzi stabbiliti mill-Liġi u mill-ġurisprudenza, u li l-Qorti ta' Ġustizzja Kriminali trid tiddikjara fl-ikkundannatorja li l-ħati jkun reċidiv. Iżda din il-ħtieġa proċedurali ma tbiddilx in-natura ġuridika tar-reċidiva b'mod li minn addebitu titrasformah f'reat kriminali ad hoc.

15. Din il-Qorti hija konxja li fl-appell kriminali ***Il-Pulizija vs. Mark Zahra***[3] din il-Qorti diversament presjeduta kienet irriteniet li n-nuqqas ta' inklużjoni tal-artikoli regolanti r-reċidiva, **flimkien ma** nuqqasijiet ta' formalita sostanzjali oħra waslu għal dikjarazzjoni ta' nullita tas-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati. Biss, bid-dovut rigward, għar-raġunijiet imsemmija aktar il-fuq, din il-Qorti ma taqbilx li n-nuqqas ta' tismija tal-artikolu 50 twassal għall-konsegwenza fatali tan-nullita tas-sentenza. L-artikolu 382 tal-Kodiċi Kriminali jeħtieġ *ad validitatem* li l-Qorti tal-Maġistrati issemmi fis-sentenza tagħha – mingħajr ma tispeċifika f'liema parti tas-sentenza - l-artikolu tal-Kodiċi Kriminali jew ta' kull liġi oħra li tkun tikkontempla **r-reat**. Ġaladarba r-reċidiva hija addebitu, ċirkostanza aggravanti interenti għall-persona tal-ħati, u mhux reat *ad hoc*, jikkonsegwi li n-nuqqas tal-Qorti tal-Qorti tal-Maġistrati li ssemmi l-artikolu 50 tal-Kodiċi Kriminali ma jġibx miegħu il-konsegwenza estrema tan-nullita tas-sentenza ta' dik il-Qorti. Dan ukoll in bażi għall-prinċipju *ad salvandum actum consummatum capienda venit interpretatio omnis favorabilis.* F'dan il-każ, għall-anqas,

---

[3] Deċiż fl-20 t'April 2019.

il-Qorti tal-Maġistrati semmiet l-artikolu 49 tal-Kodiċi Kriminali, għalkemm, kif jirriżulta anke mis-sentenza innifisha, hija ma applikatx ukoll l-artikolu 50 tal-Kodiċi Kriminali in kwantu imponiet piena ta' priġunerija fil-forma sospiża tagħha – ħaġa li ma kienetx tkun tista' tagħmel kieku sabet lill-appellant bħala reċidiv taħt l-artikolu 50 tal-Kodiċi Kriminali. Anke hawn ma sar ebda appell mill-Avukat Ġenerali dwar dan il-punt.

16. Magħdud dan kollu, din il-Qorti hija tal-fehma illi dawn in-'nuqqasijiet' ma jwasslux għan-nullita' tas-sentenza u dan l-aggravju għalhekk qiegħed jiġi miċħud.

Ikkunsidrat: -

17. Illi nhar it-3 ta' Diċembru 2016, PS1543 Oliver Cassar u PC1479 Pierre Luigi Pace kienu xogħol Paceville jagħmlu xi rondi f'diversi stabbilimenti fejn għall-ħabta tat-tlieta ta' filgħodu daħlu fl-istabbiliment Nordic li jinstab fit-taraġ ta' Santa Rita, San Ġiljan. Kif daħlu innutaw żewġ persuni, fosthom l-appellant li kienu qegħdin ipejpu. Huma avviċinawhom u talbuhom il-karta tal-identita' jew xi forma oħra ta' identifikazzjoni; madankollu huma injorawhom. L-appellant ma bediex jgħid lill-Pulizija eżattament x'jismu jew jindikalux jekk fehmux jew le. Konsegwentement il-Pulizija talbu lill-appellant sabiex joħroġ barra mill-istabbiliment biex ikunu jistgħu jikkomunikaw aħjar. Ġara pero illi kif ħareġ barra, l-appellant ħarab mill-Pulizija. Huwa ġie segwit minn PC1479 Pace

fejn laħaq miegħu u qabdu quddiem l-istabbiliment Loops. Madankollu kif il-kuntistabbli qabad lill-appellant mill-*hoodie* li kien liebes b'id waħda u id l-appellant bl'id l-oħra. Iżda l-appellant sġiċċalu billi ta daqqa f'wiċċ il-kuntistabbli u mbottaħ it-taraġ. Konsegwentement PC1479 soffra feriti ħfief li ġew debitament iċċertifikati. L-appellant telaq jiġri lejn l-istabbiliment Havana u kif ra l-pulizija li tkun stazzjonata hemmhekk telaq l-isfel lejn l-istabbiliment Varanga fejn eventwalment ġie arrestat u mmanetjat ħdejn l-istabbiliment Fuego mill-istess PC1479 Pace.

Ikkunsidrat:

18. Illi in suċċint l-appellant jisħaq li l-Qorti tal-Maġistrati għamlet interpretazzjoni żbaljata tal-liġi kif ukoll tal-provi miġjuba quddiemha. Jgħid illi ma tressqux provi dwar it-tieni imputazzjoni, kif ukoll li ma tresqux provi dwar id-dinamika ta' kif dawn l-offiżi seħħew u għalhekk lanqas ma jeskludu li setgħu ġew kaġunati waqt xi inċident ieħor li ma kellux x'jaqsam ma dan. L-appellant jagħmel ampja referenza għal kundizzjoni medika li jgħid li maħkum minnha u li skont il-psikjatra Micallef Trigona kienet *delusional disorder.* Jargumenta li l-*mens rea* ma rriżultatx peress illi min ikun afflit b'din il-marda jemmen li kulħadd irid jagħmillu l-ħsara u jista' jirreaġixxi aggressivament kontra tagħhom bħalma jidher illi allegatament seħħ f'dan il-każ, partikolarment meta l-appellant irreżista l-arrest minn PC1479.

19. Illi evidentement il-Qorti tal-Maġistrati emnet lil u straħet fuq dak illi xehdu l-Uffiċjali tal-Pulizija u ddeterminat is-sentenza tagħha a bażi tal-kredibbilta tax-xhieda li kellha quddiemha. Din il-Qorti hija Qorti ta' reviżjoni tas-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati u ma tbiddilx l-apprezzament tal-provi magħmul mill-Qorti tal-Maġistrati meta dik il-Qorti tkun legalment u raġonevolment korretta fl-apprezzament li hija kienet għamlet. Fis-sentenza ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Emanuel ZAMMIT*** deċiża mill-Qorti tal-Appell Kriminali (Sede Superjuri)[4] intqal:-

> kif dejjem gie ritenut huwa principju stabbilit fil-gurisprudenza ta' din il-Qorti li hija ma tiddisturbax l-apprezzament dwar il-provi maghmul mill-ewwel Qorti jekk tasal ghall-konkluzjoni li dik il-Qorti setghet

---

[4] Tal-21 t'April 2005. Ara wkoll Ara, fost ohrajn, l-Appelli Kriminali Superjuri: ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Domenic Briffa***, 16 ta' Ottubru 2003; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Godfrey Lopez*** u r-***Repubblika ta' Malta v. Eleno sive Lino Bezzina*** 24 ta' April 2003, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Lawrence Asciak sive Axiak*** 23 ta' Jannar 2003, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Mustafa Ali Larbed***; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Thomas sive Tommy Baldacchino***, 7 ta' Marzu 2000, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Ivan Gatt***, 1 ta' Dicembru 1994; u ***Ir-Repubblika ta' Malta vs George Azzopardi***, 14 ta' Frar 1989; u l-Appelli Kriminali Inferjuri: ***Il-Pulizija vs Andrew George Stone***, 12 ta' Mejju 2004, ***Il-Pulizija vs Anthony Bartolo***, 6 ta' Mejju 2004; ***Il-Pulizija vs Maurice Saliba***, 30 ta' April 2004; ***Il-Pulizija vs Saviour Cutajar***, 30 ta' Marzu 2004; ***Il-Pulizija vs Seifeddine Mohamed Marshan*** et, 21 ta' Ottubru 1996; ***Il-Pulizija vs Raymond Psaila et***, 12 ta' Mejju 1994; ***Il-Pulizija vs Simon Paris***, 15 ta' Lulju 1996; ***Il-Pulizija vs Carmel sive Chalmer Pace***, 31 ta' Mejju 1991; ***Il-Pulizija vs Anthony Zammit***, 31 ta' Mejju 1991.

Fil-kawża ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Domenic Briffa*** ġie mistqarr li :

> Kif gie ritenut diversi drabi, hawn qieghdin fil-kamp ta' l- apprezzament tal-fatti, apprezzament li l-ligi tirrizerva fl- ewwel lok lill-gurati fil-kors tal-guri, u li din il-Qorti ma tiddisturbahx, anke jekk ma tkunx necessarjament taqbel mija fil-mija mieghu, jekk il-gurati setghu legittimament u ragonevolment jaslu ghall-verdett li jkunu waslu ghalih. Jigifieri l-funzjoni ta' din il-Qorti ma tirrizolvix ruhha f'ezercizzju ta' x'konkluzjoni kienet tasal ghaliha hi kieku kellha tevalwa l-provi migbura fi prim'istanza, imma li tara jekk il-verdett milhuq mill-gurija li tkun giet "properly directed", u nkwadrat fil-provi prodotti, setax jigi ragonevolment u legittimament milhuq minnhom. Jekk il- verdett taghhom huwa regolari f'dan is-sens, din il-Qorti ma tiddisturbahx (ara per ezempju Ir-Repubblika ta' Malta v. Godfrey Lopez u r-Repubblika ta' Malta v. Eleno sive Lino Bezzina decizi minn din il-Qorti fl-24 ta' April 2003, Ir-Repubblika ta' Malta v. Lawrence Asciak sive Axiak deciza minn din il-Qorti fit-23 ta' Jannar 2003, Ir-Repubblika ta' Malta v. Mustafa Ali Larbed deciza minn din il-Qorti fil-5 ta' Lulju 2002, ir-Repubblika ta' Malta v. Thomas sive Tommy Baldacchino deciza minn din il-Qorti fis-7 ta' Marzu 2000, u r-Repubblika ta' Malta v. Ivan Gatt deciza minn din il-Qorti fl-1 ta' Dicembru 1994).

ragjonevolment u legalment tasal ghall-konkluzjoni li tkun waslet ghaliha. Fi kliem iehor, din il-Qorti ma tirrimpjazzax id-diskrezzjoni fl-apprezzament tal-provi ezercitata mill-ewwel Qorti izda taghmel apprezzament approfondit tal-istess biex tara jekk dik l- ewwel Qorti kinitx ragjonevoli fil-konkluzjoni taghha. Jekk, izda, din il-Qorti tasal ghall-konkluzjoni li l-ewwel Qorti, fuq il-provi li kellha quddiemha, ma setghetx ragjonevolment jew legalment tasal ghall-konkluzjoni li tkun waslet ghaliha, allura din tkun raguni valida, jekk mhux addirittura impellenti, sabiex din il-Qorti tiddisturba dik id-diskrezzjoni u konkluzjoni.

20. Anke jekk din il-Qorti tistħarreġ ix-xiehda li tkun tressqet quddiem il-Qorti tal-Maġistrati, ir-rwol ta' din il-Qorti jibqa' dak ta' reviżjoni tad-deċiżjoni mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati. Fil-kors ordinarju tal-funzjoni tagħha, ma ssirx Qorti ta' ritrattazzjoni, u ma terġax tisma' l-każ u tiddeċiedi l-każ mill-ġdid. Id-deċiżjoni jekk l-imputat ikunx ħati jew le teħodha l-Qorti tal-Maġistrati, li għandha d-dover li tanalizza l-provi u l-argumenti legali kollha u tasal għall-konklużjonijiet tagħha.[5]

21. Din il-Qorti, b'hekk tirrevedi s-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati billi tara jekk u safejn, bis-saħħa tal-provi li jkunu ġew miġjuba mill-partijiet u tal-argumenti legali dibattuti quddiem il-Qorti tal-Maġistrati, setgħetx dik il-Qorti legalment u raġonevolment tasal għall-konklużjoni milħuqa minnha fis-sentenza tagħha. Biex tagħmel dan ix-xogħol ta' reviżjoni din il-Qorti, tkun trid tifli l-provi u l-argumenti miġjuba quddiem il-Qorti tal-Maġistrati u tara jekk, u safejn, b'dawk il-provi li kellha quddiemha, il-Qorti tal-Maġistrati

[5] u dan sakemm ma jkunx hemm raġunijiet eċċezzjonali entro l-parametri ta' dak li jipprovdi l-artikolu 428(3)(5) tal-Kodiċi Kriminali li din il-Qorti tkun tista' tiddeċiedi hi l-meritu tal-kawża.

setgħetx tasal għall-konklużjonijiet tagħha kif jidhru fis-sentenza b'mod tajjeb u skont il-Liġi.

22. Jekk din il-Qorti tara li l-Qorti tal-Maġistrati setgħet tasal għall-konklużjonijiet li waslet għalihom skont il-provi u l-argumenti legali li kellha quddiemha, anke jekk dik ma kienetx l-unika konklużjoni li dik il-Qorti setgħet tasal għaliha, allura din il-Qorti ma tibdilx il-konklużjonijiet milħuqa mill-Qorti tal-Maġistrati. Dan peress li jekk il-Qorti tal-Maġistrati tkun għamlet xogħolha tajjeb, din il-Qorti ma tistax taqbad u tibdlilha s-sentenza tagħha, jekk mhux għax ikun hemm raġuni valida. Il-fatt biss li l-appellant ma jkunx jaqbel mal-konklużjonijiet tas-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati mhux biżżejjed biex din il-Qorti tibdel is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati.

23. Jekk mill-banda l-oħra din il-Qorti tara li, mill-provi li nġiebu jew mill-argumenti legali imresqin quddiemha, l-Qorti tal-Maġistrati tkun żbaljat fl-apprezzament tal-provi jew fl-interpretazzjoni tal-argumenti legali imresqin quddiemha, b'mod li allura din il-Qorti tqis ma jkunx sigur u sodisfaċenti li tistrieħ fuq dawk il-konklużjonijiet, allura din il-Qorti imbagħad għandha s-setgħa u d-dmir li tibdel dik is-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati, jew dawk il-partijiet minnha li jirriżultaw li jkunu żbaljati jew li ma jirriflettux il-Liġi.[6]

---

[6] Ara wkoll, fost oħrajn, l-Appelli Kriminali Superjuri: ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Rida Salem Suleiman Shoaib***, 15 ta' Jannar 2009; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Paul Hili***, 19 ta' Gunju 2008; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Etienne Carter***, 14 ta' Dicembru 2004; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Domenic Briffa***, 16 ta' Ottubru 2003; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Godfrey Lopez*** u ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Eleno sive Lino Bezzina***, 24 ta' April 2003; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Lawrence Asciak sive Axiak***, 23 ta' Jannar 2003, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Mustafa Ali Larbed***, 5 ta' Lulju 2002; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Thomas sive Tommy Baldacchino***, 7 ta' Marzu 2000, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Ivan Gatt***, 1 ta' Dicembru 1994; u ***Ir-Repubblika ta' Malta vs George Azzopardi***, 14 ta' Frar 1989; u l-Appelli Kriminali Inferjuri:

24. Dawn il-provi pero jridu qabel xejn ikunu jirrispettaw ir-regoli tal-evidenza fi proċedimenti penali, ċjoe l-*Law of Evidence*.

25. L-artikolu 637 tal-Kodiċi Kriminali jgħid li għal dak li jirrigwarda xhieda ta' eta' minuri, xhieda tal-imputat kif ukoll ix-xhieda ta' persuni li huma klassifikati taħt l-artikolu 636 tal-Kodiċi Kriminali, fosthom persuni li jkollhom interess fil-kwistjoni li fuqha tkun meħtieġa x-xhieda tagħhom, jew fir-riżultat tal-kawża : -

> id-deċiżjoni (dwar il-kredibbilta tagħhom) titħalla fid-diskrezzjoni ta' min għandu jiġġudika l-fatti, billi jittieħed qies tal-imġieba, kondotta u karattru tax-xhud, tal-fatt jekk ix-xhieda għandiex mis-sewwa jew hix konsistenti, u ta' fattizzi oħra tax-xhieda tiegħu, u jekk ix-xhieda hix imsaħħa minn xiehda oħra, u taċ-ċirkostanzi kollha tal-każ.

26. Imbagħad l-artikolu 638 tal-Kodiċi Kriminali jagħmilha ċara li huwa fid-dover tal-Prosekuzzjoni li ġġib il-provi kollha u l-aħjar prova possibbli sabiex il-grad tal-prova tal-Prosekuzzjoni jintlaħaq b'suċċess. Jekk dawk il-provi jkunu jikkonsistu prinċipalment fil-verżjoni ta' xhud waħdieni, il-Qorti xorta waħda tista' tasal sal-grad ta' prova rikjest fi proċedimenti kriminali, jekk dak ix-xhud ikun ġie emnut; u dan peress li f'din l-eventwalita, din ix-xiehda ssir biżżejjed biex tagħmel prova sħiħa u kompluta minn kollox, daqs kemm kieku l-fatt ġie ippruvat minn żewġ xhieda jew aktar. Fil-fatt l-artikolu 638(2) tal-Kodiċi Kriminali jgħid li xhud wieħed waħdu, jekk emnut, huwa suffiċjenti sabiex fuq ix-xiehda tiegħu il-Qorti

---

Il-Pulizija vs Andrew George Stone, 12 ta' Mejju 2004, ***Il-Pulizija vs Anthony Bartolo***, 6 ta' Mejju 2004; ***Il-Pulizija vs Maurice Saliba***, 30 ta' April 2004; ***Il-Pulizija vs Saviour Cutajar***, 30 ta' Marzu 2004; ***Il-Pulizija vs Seifeddine Mohamed Marshan et***, 21 ta' Ottubru 1996; ***Il-Pulizija vs Raymond Psaila et***, 12 ta' Mejju 1994; ***Il-Pulizija vs Simon Paris***, 15 ta' Lulju 1996; ***Il-Pulizija vs Carmel sive Chalmer Pace***, 31 ta' Mejju 1991; ***Il-Pulizija vs Anthony Zammit***, 31 ta' Mejju 1991.

tkun tista' ssib ħtija. Dan il-prinċipju ġie kkonfermat f'diversi każijiet li dawn il-Qrati kellhom quddiemhom fil-passat.[7] Jiġifieri huwa legalment korrett u permissibbli Qorti ta' Ġustizzja Kriminali tasal li ssib ħtija f'persuna akkużata fuq ix-xiehda ta' xhud wieħed biss.

27. In oltre kif gie ritenut mil-Qorti fl-Appell Kriminali fis-sentenza fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs Joseph Thorne,***[8]

> mhux kull konflitt fil-provi ghandu awtomatikament iwassal ghall-liberazzjoni tal-persuna akkuzata. Imma l- Qorti, f' kaz ta' konflitt fil-provi, trid tevalwa l-provi skond il-kriterji enuncjati fl-artikolu 637 tal-Kodici Kriminali w tasal ghall-konkluzzjoni dwar lil min trid temmen u f' hix ser temmnu jew ma temmnux'.

28. F'dan il-kuntest, allura, l-akbar sfida li jkollhom il-Qrati fil-każijiet li jisimgħu hija li jiskopru l-verita storika; u dan peress li l-evidenza li tinġieb quddiemhom - kemm dik diretta, kif ukoll dik indiretta - mhux dejjem neċessarjament twassal għall-dik il-verita'. Xhud jista' jkun konsistenti kemm fil-veritajiet li jgħid, kif ukoll fil-gideb li jista' jkun qiegħed jgħid. U huwa għalhekk li jeżisti wkoll ir-reat ta' sperġur. Il-Qrati ma għandhomx is-setgħa li jaqraw l-imħuħ tan-nies. Il-Qrati jippruvaw jifhmu xi jkollhom f'moħħhom, f'qalbhom u fil-kuxjenza tagħhom in-nies li jidhru quddiemhom biss mill-kliem li jgħidu u mill-egħmil tagħhom. Il-Qrati jridu jistrieħu biss

[7] Ara fost oħrajn l-appelli kriminali sede inferjuri fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs Joseph Bonavia*** ppreseduta mill-imħallef Joseph Galea Debono u datata s-6 ta' Novembru 2002; ***Il-Pulizija vs Antoine Cutajar*** ippreseduta mill-Imħallef Patrick Vella u deċiża fis-16 ta' Marzu 2001; ***Il-Pulizija vs Carmel Spiteri*** ippreseduta mill-Imħallef David Scicluna u deċiża fid-9 ta' Novembru 2011; Ara wkoll ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Martin Dimech*** deċiża mill-Qorti tal-Appell Sede Superjuri u ppreseduta mill-Imħallfin Joseph Filletti, David Scicluna u Joseph R. Micallef u datata 24 ta' Settembru 2004.
[8] Deċiza fid-9 ta' Lulju 2003 mill-Qorti tal-Appell Kriminali Sede Inferjuri ippreseduta mill-Imħallef Joseph Galea Debono.

fuq il-provi li jkunu nġiebu quddiemhom – ċjoe l-evidenza diretta jew l-evidenza indiretta.

29. L-evidenza indiretta hi dik li prinċipalment tistrieħ fuq iċ-ċirkostanzi partikolari tal-każ. Għalkemm iċ-ċirkostanzi ma jitkelmux bħax-xhieda, u b'hekk ma jistgħux jigdbu, mill-banda l-oħra jistgħu jkunu qarrieqa. Dawn il-Qrati dejjem straħu fuq il-prinċipju li biex l-evidenza ċirkostanzjali tkun is-sies ta' sejbien ta' ħtija, din trid tkun univoka, jiġifieri li tipponta biss u esklussivament lejn direzzjoni u konklużjoni waħda u xejn ħliefha. Altrimenti, jekk iċ-ċirkostanzi jagħtu lok għal aktar minn konklużjoni waħda, il-Qorti ma tkunx tista' tistrieħ fuqhom biss biex tkun tista' ssib ħtija. Jekk ikun hemm dubju dettat mir-raġuni, il-Qorti ma tkunx tista' ssib ħtija fl-imputat jew akkużat.

30. Mill-banda l-oħra biex persuna tiġi misjuba ħatja, il-Liġi kriminali **ma teħtieġx** li din tkun stabbilita b'ċertezza assoluta. Il-Liġi tal-proċedura Maltija hija imnisla mis-sistema Ingliż fejn huwa meħtieġ li biex Qorti ta' Ġustizzja Kriminali tkun tista' ssib ħtija f'akkużat, il-Prosekuzzjoni tkun trid irnexxielha tipprova l-każ tagħha lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni in bażi għall-provi imresqa minnha. Jekk id-Difiża tipprova l-punt tagħha fuq bażi ta' probabbilita, jew tislet argument, inkluż mill-provi tal-Prosekuzzjoni stess, u jirnexxielha ddaħħal dubju dettat mir-raġuni, allura l-Qorti ma tkunx tista' ssib ħtija fl-akkużat.

31.Il-Qorti tkun tista' tasal għal din il-konklużjoni biss wara li tkun għarblet il-provi ammissibbli kollha li jkunu tressqu quddiemha, jiġifieri kemm l-evidenza ordinarja kif ukoll dik esperta, kemm dik diretta u kif ukoll dik indiretta. Fl-aħħar mill-aħħar dik il-Qorti trid tkun żgura moralment, *sure* fis-sistema Legali Ingliż,[9] li l-każ seħħ skont kif tkun qed tipprospetta l-Prosekuzzjoni *lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni.* Dan huwa l-ogħla livell ta' prova li l-Liġi teħtieġ biex tinstab ħtija; livell li huwa anqas miċ-ċertezza assoluta, iżda li huwa ogħla mill-bilanċ tal-probabbilitajiet.

32.Fil-każ Ingliż ***Majid,***[10] Lord Moses stqarr hekk :

> Judges are advised by the Judicial Studies Board, as they have been for many years, to direct the jury that before they can return a verdict of guilty, they must be sure that the defendant is guilty.

33.Inoltre, fil-ktieb tagħhom ***The Modern Law on Evidence,*** Adrian Keane u Paul McKeown[11] jgħidu s-segwenti : -

> In the wake of difficulties encountered with the formula of proof beyond reasonable doubt, Majid makes it clear that the direction on the criminal standard must adhere to the formula of proof by being "sure", in accordance with the longstanding advice given to judges by the Judicial Studies Board. That advice currently contained in the Crown Court Bench Book, is simply that the prosecution prove their case if the jury, having considered all the relevant evidence, are sure that the accused is guilty. Further explanation is described as 'unwise'. If the jury are not sure then, they must find the accused not guilty.

34.Meta jiġi biex ifisser dan il-grad ta' prova fi proċedimenti kriminali, l-Imħallef William Harding kien xi drabi jirreferi għal dal-kunċett bħala l-prinċipju **tas-sikurezza**. Hekk per eżempju fl-appell

---

[9] ***R v Majid***, 2009, EWCA Crim 2563, CA at 2
[10] ibid.
[11] Oxford University Press, 2012, p. 106 – 108.

kriminali fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs Joseph Peralta*** deċiża mill-Qorti Kriminali nhar il-25 t'April 1957 dik il-Qorti kienet qalet li f'dak il-każ, in bażi għall-provi miġjuba quddiemha hija setgħet tasal **b'sikurezza** għall-konklużjoni fir-rigward tal-istat tal-imputat, liema stat fattwali kellu jiġi pruvat in bażi għal suffiċjenza probatorja lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni. B'hekk dik il-Qorti ġja fl-1957 kienet irrikonoxxiet l-ekwivalenza bejn l-istat mentali ta' sikurezza mas-suffiċjenza probatorja lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni, kif ukoll illum rifless fil-ġurisprudenza l-aktar reċenti fl-Ingilterra u Wales.

35. U huwa biss meta jkun hemm **id-dubju veru, bażat fuq ir-raġuni, fuq is-sens komun u fuq il-buon sens, ċjoe d-dubju li jibqa' jippersisti wara li jsir stħarriġ dettaljat u b'attenzjoni, b'diliġenza u b'mod imparzjali tal-provi u l-argumenti kollha li jkunu ġew imresqin mill-Prosekuzzjoni u mid-Difiża** li mbagħad, jekk jibqa' jippersisti dan id-dubju, jkun jista' jingħad li dak il-livell ta' sikurezza, ossija suffiċjenza probatorja lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni ma jkunx intlaħaq; u li allura bħala konsegwenza, il-Qorti ma tkunx tista' tiddikkjara lill-ħati tal-akkużi miġjuba kontrih.

36. Meta l-partijiet fi proċeduri penali, jagħżlu li jresqu prova, huma jridu jissodisfaw il-*best evidence rule*, ċjoe jridu jresqu l-aħjar prova li tkun tista' tiġi preżentata fil-każ konkret. Fis-sentenza fl-ismijiet ***Ir-Repubblika ta' Malta vs George Spiteri*** deċiża mill-Qorti tal-Appell Kriminali, ġie ritenut is-segwenti:

Huwa principju fondamentali fil-process kriminali li l-ligi tesigi li kull min jrid jipprova xi haga, ghandu jressaq l-ahjar prova, u dan jista' biss jaqa' fuq prova sekondarja kemm il-darba din l-ewwel jew l-ahjar prova mhiex disponibbli. Hu veru wkoll, izda, li min ghandu jiggudika jista', skond il-ligi, u minkejja dan il-principju fondamentali appena msemmi, joqghod fuq ix-xhieda anke ta' persuna wahda jekk b'dak li tghid din il-persuna, jikkonvinci lill-gudikant sal-grad tal-konvinciment morali mill-htija tal-persuna akkuzata.

L-prova indizzjarja trid tkun wahda assolutament univoka, li tipponta biss minghajr dubju dettat mir-raguni lejn fatt jew konkluzzjoni wahda. Ovvjament jekk fatt jew cirkostanzi jistghu ragjonevolment jinghataw aktar minn tifsira jew interpretazzjoni wahda, tkun li tkun, allura dik ma tkunx prova ndizzjarja tajba, skond il-ligi, sabiex in bazi taghha tista' tinstab htija. Kif tghid u titlob il-ligi, biex prova ndizzjarja tigi ammessa bhala prova valida fis-sens li wiehed jista' ragjonevolment jasal ghall-konkluzzjoni tieghu ta' htija in bazi taghha bla ebda dubju dettat mir-raguni, irid ikun moralment konvint minn dan ir-rekwizit ta' l-univocita' taghha, cioe' li dik il-prova tfisser biss u xejn aktar li l-akkuzat huwa hati ta' dak addebitat lilu w, allura, kull dubju ragjonevoli fir-rigward ghandu jmur favur l-akkuzat skond il-ligi.

Wiehed ghandu jkun ferm attent fl-apprezzament u nterpretazzjoni tal-prova ndizzjarja ghaliex ghalkemm din hi prova ferm importanti, u kultant anke aktar mill-prova diretta, pero', din hi prova li facilment tista' tqarraq lil dak li jkun qed jghamel l-interpretazzjoni w apprezzament taghha.[12]

37.In oltre u aktar reċentement fis-sentenza ***Il-Pulizija vs Cyrus Engerer,*** il-Qorti tal-Appell Kriminali rriteniet illi :

Biex wiehed jistabilixxi jekk l-provi cirkostanzjali huma univoci wiehed irid jara l-assjem ta' dawn ic-cirkostanzi migjuba bhala prova u li dan il-konvinciment morali huwa wiehed ibbazat sal-grad rikjest tal-prosekuzzjoni tac-certezza morali (u mhux dik assoluta) jew il-prova lil hinn minn kull dubbju dettat mir-raguni. In oltre il-konkluzjoni biex tkun univoka mhux necessarjament trid tkun l-uniku xenarju li jista jintlahaq izda trid tkun l-unika wahda li tista twassal ghal htija b'mod ragonevoli kontra dak li jkun. Fi kliem iehor jekk jinholoq dubbju dwar l-univocita tal-provi cirkostanzjali liema xenarju alternattiv ma jkunx wiehed ragonevoli, dan ma jistax iwassal sabiex il-Qorti tillibera a bazi tan-nuqqas ta' univocita.[13]

---

[12] Deċiża nhar il-5 ta' Lulju 2002 mill-Imħallfin Noel Arrigo, Joseph A. Filletti u Patrick Vella.
[13]Deċiża nhar it-8 ta' Mejju 2014 mill-Imħallef Michael Mallia.

38. Illi f'dan il-każ, huwa importanti wkoll li din il-Qorti tirreferi għar-regola tal-*hearsay* u kif din tiġi applikata fil-kamp penali Malti. Dan peress li parti mix-xiehda prodotti f'dan il-każ jistrieħu esklussivament fuq dak li qalulhom il-protagonisti f'dan il-każ.

39. L-artikoli 598 u 599 tal-Kodiċi ta' Organizazzjoni u Proċedura Ċivili (Kap 12) li jirregolaw il-*hearsay evidence*, u reżi applikabbli fi proċedimenti quddiem Qrati ta' Ġustizzja Kriminali bis-saħħa tal-artikoli 520(1)(d) u 645 tal-Kodiċi Kriminali jgħidu kif ġej:

> **598.** (1) Bħala regola, il-qorti ma tiħux qies ta' xiehda dwar fatti li x-xhud igħid li ġie jafhom mingħand ħaddieħor jew li qalhom ħaddieħor li jista' jinġieb biex jagħti xiehda fuq dawk ilfatti.
>
> (2) Il-qorti tista', ex officio, jew fuq oppożizzjoni tal-parti, ma tħallix jew tiċhad li jsiru mistoqsijiet bi skop li jittieħdu xiehda bhal dawk.
>
> (3) Iżda l-qorti tista' ġġiegħel lix-xhud li jsemmi l-persuna li mingħandha jkun sar jaf il-fatti li għalihom jirriferixxu dawk ilmistoqsijiet.
>
> **599.** Il-qorti tista', skont iċ-ċirkostanzi, tippermetti xiehda fuq kliem ħaddieħor u tieħu qies tagħha, meta dan l-istess kliem ħaddieħor ikollu, fih innifsu, importanza sostanzjali, fuq il-meritu tal-kawża jew ikun jagħmel parti mill-meritu; inkella meta dan ħaddieħor ma jkunx jista' jinġieb biex jixhed, u l-fatti jkunu tali li ma jkunux jistgħu jiġu ppruvati sewwa xort'oħra, l-aktar f'każijiet ta' twelid, ta' żwieġ, ta' mewt, ta' assenza, ta' servitù, ta' rjieħ ta'immobbli, ta' pussess, ta' drawwiet, ta' ġrajjiet storiċi pubbliċi, ta'reputazzjoni jew ta' fama, ta' kliem jew fatti ta' nies li mietu jew li jkunu assenti u li ma kellhom ebda interess li jgħidu jew jiktbu l-falz, u ta' fatti oħra ta' interess ġenerali jew pubbliku jew li jkunu magħrufa minn kulħadd.

40. Fil-kawża deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta fl-ismijiet : ***Il-Pulizija vs Janis Caruana*** tal-14 ta' Mejju 2012 mill-

Imħallef Lawrence Quintano il-kwistjoni tal-*hearsay evidence* kienet ġiet indirizzata b'dan il-mod : -

21. Bir-rispett kollu, il-hearsay rule tagħna (fl-artikolu 599) mhix daqshekk riġida daqs kemm wieħed jaħseb. Fil-fatt l-ewwel parti ta' dan l-artikolu jgħid hekk:

> '599. Il-qorti tista', skont iċ-ċirkostanzi, tippermetti xiehda fuq kliem ħaddieħor u tieħu qies tagħha, meta dan l-istess kliem ħaddieħor ikollu, fih innifsu, importanza sostanzjali, fuq il-meritu tal-kawża jew ikun jagħmel parti mill-meritu; inkella meta dan ħaddieħor ma jkunx jista' jinġieb biex jixhed, u l-fatti jkunu tali li ma jkunux jistgħu jiġu ppruvati sewwa xort'oħra,'

22. Fil-fatt fil-kawża 'Joseph Mary Vella et versus il-Kummissarju tal-Pulizija' il-Qorti Kostituzzjonali nhar it-13 ta' Jannar 1988 qalet hekk:

> 'Issa, fil-każ preżenti, si tratta ta' depożizzjoni ta' xhud dwar x'qallu ħaddieħor li ma jistax jiġi prodott minħabba li x-xhud ġie marbut bis-sigriet professjonali fuq l-identita' ta'dan il-ħaddieħor. Ċertament il-klem ta' dan il-ħaddieħor jistgħu, fiċ-ċirkostanzi tal-każ, ikollhom importanza sostanzjali fuq il-mertu tal-kawża. Għalhekk il-Qorti ma tara l-ebda raġuni l-għala għandha tiddipartixxi millkonlużjoni tal-ewwel qorti (li tħalli lil dan ix-xhud jiddeponi).'

23. Ukoll fl-Ingilterra u f'Wales ir-regola tal-hearsay m'għadhiex stretta daqsa qabel. Il-Qorti Ewropea Dwar id-Drittijiet tal-Bniedem fil-każ ' Al-Khawaja and Tahery versus the United Kingdom' tal-15 ta' Diċembru 2011 (deċiżjoni tal-Grand Chamber) qalet hekk f'pargrafu 130:

> 'However, the Court notes that the present cases have arisen precisely because the legal system in England and Wales has abandoned the strict common law ruel against hearsay evidence. Exceptions to the rules have been created, notably in the 1988 and 2003 Acts, which allowed for admission of ST's statement in Al-Khawaja's case and T's statement in Tahery's case.'

24. Fil-każ ta' Al-Khawaja, ST kienet għamlet rapport lill-Pulizija numru ta' xhur sewwa wara li kienet allegatament assaltata minn tabib. ST għamlet suwiċidju qabel il-ġuri. L-Imħallef li ppresieda ħalla li jinqara r-rapport waqt il-ġuri u ta direzzjonijiet appożiti. (Ara paragrafi 9 -19 tal-istess sentenza). Il-Grand Chamber ma sabitx vjolazzjoni talartikolu 6 (ara par.158 tas-sentenza).

25. Issa, jekk wieħed janalizza s-sitwazzjoni fil-każ li jinsab fil-preżent quddiem il-Qorti, ir-rapport bl-ebda mod ma jgħid li min għamel ir-rapport dwar is-serqa indika lill-appellant. Kieku kien hekk ir-rapport kien ikun prova li sar it-tali kliem iżda mhux prova li l-appellant wettaq is-serqa għalkemm l-istess rapport kien ikun jista' jintuża biex jikkorobora provi oħra. (Ara: Subramianiam v Public Prosecutor (1956) 1.W.L.R.956 at 969, PC).2 Fir-rapport odjern m'hemmx xi allegazzjoni bħalma ma għamlet ST fil-każ 'Al-khawaja vs UK' jew xi sitwazzjoni simili għal dak li aċċettat il-Qorti Kostituzzjonali. Hawn għandna biss rapport li saret is-serqa, ta' xhiex, fejn u meta. Min għamel ir-rapport mhux Malti, ma semma lil ebda

persuna bħala suspettat, u ma jistax joqgħod jinġieb Malta biex jikkonferma li saret serqa ta' laptop. Terġa' min għamel irrapport ma joqgħodx f'xi pajjiż fil-viċin.

26. Għalhekk il-Qorti, wara li rat iċ-ċirkostanzi tal-każ, u wara li rat l-artikolu 599 tal-Kap 12 res applikabbli għall-Kap 9, qed tiddeċiedi li fil-proċess teżisti prova li hija ammissibbli. Ir-rapport huwa prova li saret is-serqa u ta' xejn aktar.

41. Oltre minn hekk fis-sentenza tal-Qorti Kriminali deċiża nhar l-24 t'Ottubru 2011 fil-kawża fl-ismijiet ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Mario Azzopardi*** ġie deċiż is-segwenti : -

Li l-artikoli relevanti dwar il-Hearsay Rule huma l-artikoli 598 u 599 tal-Kap 12 reżi applikabbli għall-Kap 9 bl-artikolu 645 tal-Kap 9.

Il-każ li mhux l-ewwel darba li ġie ċitat b'approvazzjoni dwar il-hearsay rule f'kawżi ta' natura kriminali huwa Subramaniam v. Public Prosecutor fejn insibu dan ilkliem:

> 'Evidence of a statement made to a witness by a person who is not himself called as a witness may or may not be hearsay. It is hearsay and inadmissible when the object of the evidence is to establish the truth of what is contained in the statement. It is not hearsay and is admissible when it is proposed to establish by the evidence, not the truth of the statement, but the fact that it was made. The fact that the statement was made, quite apart from its truth, is frequently relevant in considering the mental state and conduct thereafter of the witness or of some other person in whose presence the statement was made.'

Jekk wieħed jimxi mal-prinċipji ta' dan il-każ allura ċerti persuni li magħhom ikun tkellem l-allegat vittma jistgħu jkunu prodotti (per eżempju, psikologu, għalliem jew social worker, il-ġenituri jew qraba fil-qrib tal-allegat vittma). Dawn jistgħu jixhdu li l-allegat vittma tassew qal hekk. Tali xhieda hija biss prova li l-allegat vittma tassew qal hekk, iżda mhux li dak li qed jgħid l-allegat vittma huwa tassew minnu. Jekk wieħed jeżamina l-ewwel sentenza tal-artikolu 599 tal-Kap 12, wieħed jista' jikkonkludi li l-hearsay rule fil-Liġi tagħna mhix daqshekk assoluta. U filfatt hekk qalet il-Qorti Kostituzzjonali hija u tiddeċiedi il- każ 'Joseph Mary Vella et versus Il-Kummissarju tal-Pulizija' (13 ta' Jannar 1988) fejn il-Qorti kkonfermat digriet tal-Prim'Awla biex jitħalla jixhed Prokuratur Legali li kien marbut bis-sigriet professjonali. Dan tħalla jixhed mingħajr ma kellu jikxef isem it-terza persuna li kienet qaltlu biex il-fatti li fuqhom kellhom jixhed il-Prokuratur Legali. Peress li d-depożizzjoni, li tista' tkun hearsay, tista' tkun prova diretta li ntqal xi ħaġa, ma tistax tiġi esklusa flistadju tal-eċċezzjonijiet preliminari.

F'dak li huma deċiżjonijiet kriminali, il-Qrati tagħna issa ilhom sew isegwu il-prattika dwar il-hearsay rule. (Ara dwar dan il-punt: Ir-Repubbkika versus Meinrad Calleja). Reċentement il-Qorti tal-Appell Kriminali diversament preseduta qalet hekk:'

> Fil-limit tal-użu li għamlet l-ewwel Qorti tal-okkorenza msemmija, ma hemm xejn irregolari. Hu ben stabbilit li waqt li prova hearsay ma hix prova tal-kontenut ta' dak li jiġi rapportat li ntqal, hi prova li dak rapportat li ntqal fil-fatt intqal fiċ-ċirkostanzi, data, post u ħin li ntqal u in kwantu tali hi ċirkostanza li meħuda ma' provi u ċirkostanza oħra tista' wkoll tikkontribwixxi għall-apprezzament li tagħmel il-Qorti.' (1 t'April 2011 'Il-Pulizija versus Fabio Schembri' preseduta mill-S.T.O. il-Prim Imħallef Dr Silvio Camilleri).

42. Apparti dan fis-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kawża fl-ismijiet ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Angelus Vella***, deċiża nhar it-30 ta' Lulju 2015, ir-regola dwar il-*hearsay evidence* ġiet spjegata b'dan il-mod kwantu sempliċi daqskemm ċar -

> Ilu ben stabbilit minn din il-Qorti, kif anki rilevat mill-ewwel Qorti fis-sentenza tagħha, li mhux kull relazzjoni ta' x'qal ħaddieħor tikkostitwixxi hearsay evidence iżda jekk dak rapportat hux hearsay evidence jew le jiddependi mill-użu li wieħed jippretendi li jsir minn dak rakkontat. Jekk dak rakkontat jiġi preżentat bħala prova tal-kontenut tiegħu allura dak ikun hearsay evidence u bħala tali inammissibbli iżda jekk dak rakkontat jiġi preżentat mhux bħala prova tal-kontenut tiegħu iżda bħala prova li dak li ntqal verament intqal fiċ-ċirkostanzi ta' data, post u ħin li fihom intqal allura dan ma jkunx hearsay evidence u huwa ammissibbli għal ċerti għanijiet legali legittimi bħal sabiex tiġi kontrollata x-xiehda diretta tax-xhud li l-kliem tiegħu ikun qiegħed jiġi rapportat jew, fiċ-ċirkostanzi idoneji, anki sabiex tiġi korroborata xiehda diretta oħra.

43. Illi l-Liġi tafda l-eżerċizzju tal-analiżi tal-provi f'idejn il-Qorti tal-Maġistrati. Dan peress li l-Qorti tal-Maġistrati tkun fl-aħjar qagħda tqis il-provi kollha għax, normalment, tkun għexet personalment il-proċess quddiemha. Hija tkun setgħet tara u tisma' lix-xiehda jixhdu quddiemha - ħaġa li din il-Qorti ma kellhiex l-opportunita li tagħmel. U għalhekk huwa għaqli li l-Liġi tħalli prinċipalment dan

l-eżerċizzju ta' analiżi u apprezzament tax-xiehda tax-xhieda f'idejn il-Qorti tal-Maġistrati; liema eżerċizzju huwa importanzi ħafna u li din il-Qorti ttih il-piż li jixraqlu, in kwantu ma jistax jiġi disturbat kif ġieb u laħaq.

44. Anke fejn il-Qorti tal-Maġistrati, għal xi raġuni jew oħra, ma tkunx semgħet ix-xhieda kollha hi stess, xorta waħda l-Liġi tafda l-eżerċizzju tal-analiżi u deċiżjoni dwar il-fatti f'idejn il-Qorti tal-Maġistrati. Il-Qorti tal-appell xorta tibqa' Qorti tat-tieni grad, biex, fil-każijiet appellati tara jekk u safejn il-Qorti tal-Maġistrati setgħetx legalment u raġonevolment tasal għall-konklużjonijiet milħuqa minnha in bażi għall-dawk il-provi u l-argumenti legali miġjuba quddiemha. Biss, kif intqal, din il-Qorti ma taqbadx u tibdel id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Maġistrati kif ġieb u laħaq, u dan għar-raġuni miġjuba fil-kawża ***Il-Pulizija vs Lorenzo Baldacchino*** deċiża mill-Qorti Kriminali bħala Qorti tal-Appell deċiża nhar it-30 ta' Marzu 1963 mill-Imħallef William Harding fejn intqal is-segwenti : -

> Ma hemmx bżonn jinghad li l-komportament tax-xhud (*demeanour*) hu fattur importanti ta' kredibilita (ara Powell, On Evidence, p. 505), u kien, ghalhekk, li inghad mill-Qrati Ingliżi segwiti anki mill-Qrati taghna, illi "great weight should be attached to the finding of fact at which the judge of first instance has arrived" (idem, p. 700), appuntu ghaliex "he has had an opportunity of testing their credit by their demeanour under examination".

Ikkunsidrat:

45. L-appellant jisħaq ħafna fuq l-allegata kondizzjoni psikjatrika li jgħid li huwa maħkum minnha u b'hekk din il-Qorti ser tirreferi wkoll għal dak li xehed il-psikjatra Beppe Micallef Trigona. Dan il-

psikatrja eżamina lill-appellant fis-sena 2018 fuq medda ta' ħames t'ijiem fejn hemmhekk l-appellant ġie djanjostikat li qed ibgħati mil-kundizzjoni ta' *delusional disorder*, u liema kundizzjoni jista' jkollha impatt fuq il-komportament tal-appellant, fosthom aggressivita' li hu jista' jesprimi fil-konfront ta' terżi, u dan għax ikun jemmen li n-nies in ġenerali jridu jagħmlulu l-ħsara. Dan ix-xhud qal ukoll li qabel din il-vista, hu ma kienx il-psikjatra tal-appellant iżda jirreferi għal fatt illi mill-istorja medika tiegħu, l-appellant kien taħt il-kura ta' psikajtri oħrajn preċedenti għaliħ. Madankollu dan ix-xhud ma jgħidx x'kienu l-kundizzjonijiet oħra, jew id-dati meta l-appellant kien taħt kura psikjatrika oħra.

46. Dan huwa relevanti peress illi l-każ imur lura għas-sena 2016 u mhux 2018 meta ġie dijanjostikat. L-uniku aċċenn għal mard psikjatriku għal dak il-perijodu ta' żmien speċifiku jsir biss mill-appellant meta xehed illi kien qed jirkupra minn psikożi dakinhar li seħħ il-każ. Madankollu meta in kontro-eżami ġie mistoqsi din il-psikożi fiex kienet tikkonsisti, l-appellant jgħid li ma jafx għax hu mhux tabib.

47. Kwindi jekk fiż-żmien tal-kommissjoni tar-reati l-appellant kienx filfatt maħkum minn episodju ta' *delusional disorder* baqa' mhux magħruf u f'ebda mod ma ġie ppruvat quddiem il-Qorti tal-Maġistrati. Anki jekk wieħed iqis fid-dettall dak illi xehed il-psikajtra, ma ġiex pruvat, almenu sal-grad tal-probabbli li fiż-żmien tal-kommissjoni tar-reati l-appellant kien afflitt minn din il-kondizzjoni psikjatrika. Dan peress illi l-psikjatra seta' biss ma

jeskludix li l-kundizzjoni medika bdiet qabel ma ġie nvistat minnu fis-sena 2018 - iżda ma kienx f'qagħda jgħid kemm żmien qabel din setgħet kienet preżenti fl-appellant. Il-psikjatra l-anqas ma kien jaf jew setgħa jikkonferma illi meta l-appellant kien invistat minn psikjatri oħra qablu dan kien ukoll minħabba din l-istess kundizzjoni.

48. Jirriżulta wkoll illi meta l-Qorti tal-Maġistrati talbet għal provi dokumentarji f'dan is-sens, l-uniċi dokumenti disponibbli kienu datati mill-vista tas-sena 2018 il-quddiem. B'hekk m'hemm l-ebda prova dokumentarja li tista b'xi mod issaħħaħ jew tikkorobora dak allegat mill-appellant fir-rikors tiegħu u ċioe li hu kien afflitt mill-kundizzjoni ta' *delusional disorder* nhar it-3 ta' Diċembru 2016 meta hu allegatament ikkometta dawn ir-reati. Din il-Qorti għalhekk tqis li l-Qorti tal-Maġistrati setgħet legalment u raġonevolment ma tistrieħx fuq it-teżi li l-appellant kien maħkum minn *delusional disorder* dakinhar meta seħħew ir-reati de quo.

49. Illi kif rilevat aktar il-fuq, il-Qorti tal-Maġistrati jirriżulta li straħet fuq il-verżjoni tal-fatti rakkuntata mill-Pulizija u mhux mill-appellant. Dik il-Qorti straħet ukoll fuq iċ-ċertifikat mediku prodott. L-appellant ċaħad li huwa kien involut f'ħarba mill-Pulizija u li uża l-forza biex jiżgiċċa lill-Pulizija li kien qiegħed jiġri warajh, jipprova jżommu biex jeħodlu d-dettalji. L-appellant jindika illi PC1479 kien '*ġie warajja, qabadni u mort miegħu*'. Din l-istqarrija tal-appellant tindika li hu mhux sempliċiment telaq mill-istabbiliment kif donnu qed jagħti x'jifhem iżda ħarab mill-

istabbiliment wara li l-pulizija kienu ordnawlu biex joħroġ magħhom barra sabiex ikellmuħ aħjar.[14] Anzi fl-istqarrija tiegħu tat-3 ta' Diċembru 2016, mistoqsi jekk jiftakarx li wara li kelmuh il-Pulizija u huwa telaq jiġri u marru jiġru warajh il-Pulizija huwa kkonferma li huwa telaq jiġri. Dan huwa msaħħaħ minn dak li stqarr l-appellant stess fix-xiehda tiegħu għaliex kieku l-appellant ma ttentatx jaħrab lil Pulizija, ma kienx ikun hemm għalfejn il-Pulizija "jaqbdu" meta mar warajħ. Din il-Qorti tqis li mill-assjem tal-provi prodotti, il-Qorti tal-Maġistrati setgħet legalment u raġonevolment tasal li tistrieħ fuq id-deposizzjoni tal-Pulizija u temmen lilhom minflok temmen il-verżjoni tal-appellant.

50. Il-Prosekuzzjoni resqet ukoll iċ-ċertifikat mediku prodott u l-affidavit tat-tabib kuranti li kkonferma l-istess. Iċ-ċertifikat mediku huwa biss prova tan-natura tal-feriti sofferti mill-pazjent li jkun qed jiġi eżaminat fejn la hemm il-ħtieġa li ssir referenza għall-inċident li seta' wassal għal dawn il-ġrieħi u lanqas hemm għalfejn li tiġi stabbilita d-dinamika ta' kif seħħew dawn il-feriti. Ċertifikati maħruġa minn tobba huma mistennija biss jagħtu xhieda tal-feriti riskontrati jew ta' dak li jkun qed jinħass fiżikament mill-pażjent minħabba l-ġrieħi li jkun irriskontra jew sofra.

51. Mill-banda l-oħra id-dinamika tal-inċident jew tal-kawża tal-offiża fuq il-persuna tista' biss tiġi stabbilita u ppruvata mix-xiehda tal-vitmi infushom jew ta' xhieda okulari tal-inċident. F'dan il-każ PC1479 Pierre Luigi Pace xehed *viva voce* quddiem il-Qorti tal-

[14] Folio 44 tal-atti proċesswali.

Maġistrati u spjega dettaljatament l-avvenimenti li wasslu għal dan il-każ, inkluż għall-ġrieħi li hu sofra minħabba l-komportament tal-appellant, liema aġir qed jiġi negat *in toto* minn Zammit, bl-eċċezzjoni tal-fatt li hu kien qed ipejjep fl-istabbiliment in kwistjoni. Kwindi hawnhekk iktar si tratto dwar min il-Qorti għandha temmen u liema verżjoni hija l-aktar verosimili.

52. Għalkemm mill-assjem tal-provi ma jirriżultax li l-appellant b'xi mod hedded jew inġurja lil PC1479 jew lis-Surġent li kien miegħu, hemm prova ċara illi l-appellant ikkaġuna offiża ta' natura ħafifa fuq il-persuna ta' PC1479. Din l-offiża ħafifa seħħet fl-istess waqt li dan l-istess uffiċjal pubbliku kien qed jipprova jeżegwixxi l-arrest tiegħu, wara li l-istess appellant kien ħarab wara li ħareġ mill-istabbiliment Nordic meta debitament mitlub jagħmel dan mill-Pulizija. Ġie sodisfatt li l-azzjoni tal-appellant fuq il-persuna ta' PC1479 seħħet waqt u minħabba s-servizz pubbliku li PC1479 kien qed jeżegwixxi jew jittenta li jeżegwixxi; kif ukoll sabiex jinfluwixxi fuqu fil-kors tal-istess.

53. M'hemm l-ebda dubbju illi l-appellant kien irnexxielu jagħraf illi l-persuni li avviċinawħ kienu Pulizija, stante li hu stess irrikonoxxa dan matul id-deposizzjoni tiegħu. Apparti minn hekk jirriżulta wkoll li l-Pulizija kienu libsin l-uniformi tas-servizz matul dan l-inċident.

54. It-tielet imputazzjoni ġiet ukoll ippruvata kemm minn dak illi xehed PC1479 kif ukoll miċ-ċertifikat mediku li ġie kkonfermat bl-affidavit tat-tabib Adrian Cordina fejn il-ġrieħi rriskontrati fi spallet

ix-xhud ġew ċertifikati bħala ħfief. Jidher ukoll illi filwaqt li PC1479 kellu d-dubbju tiegħu dwar l-intenzjoni voluta wara d-daqqa ta' ponn li qala f'wiċċu mill-appellant, hu kien ċert illi meta l-appellant imbuttaħ it-taraġ hu għamel hekk intenzjonalment. Kwindi dan ix-xhud jeskludi illi ZAMMIT seta imbuttah involuntarjament. L-offiża li seħħet fuq PC1475 b'hekk ġiet soddisfaċentement ippruvata li kienet intenzjonali u li wasslet għal dawn il-ġrieħi.

55. Għal dak li jirrigwarda r-raba akkuża, l-appellant jiċħad illi l-Pulizija talbuħ għall-karta tal-identita' tiegħu jew għall-partikolaritajiet tiegħu, u saħaq biss li talbuħ biex joħroġ barra magħhom illi hu filfatt għamel. A fol 42 jgħid li l-Pulizija mar fuqu u qallu "*isma nitkelmu barra jew ejja naqa barra*". Paġna wara l-appellant jgħid li l-Pulizija qallu biex imur barra, u huwa hekk għamel, ħareġ barra u dabbar rasu l-hemm… Dan pero huwa nnegat kemm mid-deposizzjoni ta' PC1479 kif ukoll minn dik ta' PS1543 fejn it-tnejn li huma kkonfermaw illi allavolja kienu qegħdin jitolbuħ dawn id-dettalji, l-appellant sempliċement injorahom u dan għal ħin twil. Kien minħabba din iċ-ċirkostanza li huma waslu sabiex jordnawlu joħroġ barra magħhom ħalli jkellmuħ aħjar. Huma jikkonfermaw ukoll illi allavolja kien hemm il-mużika għaddejja l-appellant seta' jismagħhom sew għax kieku lanqas kien joħroġ barra magħhom meta talbuh hekk jagħmel. Kwindi anki l-elementi ta' dan ir-reat kontravvenzjonali ġew sodisfatti.

56. Il-ħames imputazzjoni ġiet ammessa mill-appellant ukoll matul id-deposizzjoni tiegħu filwaqt li ġiet ippruvata wkoll mix-xhieda ta'

PC1479 u PS1543. PS1543 jindika li l-appellant kellu s-sigarett f'idu filwaqt li PC1479 jgħid illi hu ra lill-appellant ipejjep l-istess sigarett li l-appellant rema' kif huma avviċinawh.

57. Finalment għal dak li jirrigwarda l-addebitu tar-reċidiva, kif diġa sar aċċenn għaliha preċedentement f'din is-sentenza, il-Qorti tal-Maġistrati sabet lill-appellant bħala li kien reċidiv fit-termini tal-artikolu 49 tal-Kodiċi Kriminali.

58. Konsegwentement din il-Qorti tqis li l-Qorti tal-Maġistrati setgħet legalment u raġonevolment issib ħtija fl-appellant fir-rigward tat-tieni, t-tielet, ir-raba u l-ħames imputazzjonijiet u l-addebitu tar-reċidiva taħt l-artikolu 49 tal-Kodiċi Kriminali.

Ikkunsidrat:

59. Illi fir-rigward tal-piena mposta l-appellant jisħaq li din għandha tkun aktar miti u aktar għandha tiffoka fuq kura psikjatrika li l-appellant jgħid li għandu bżonn anki peress illi hemm riskju reali li minħabba l-kundizzjoni sofferta minnu, hu jista' jerġa jikkometti reat ieħor fi żmien is-sentejn li ġew sospizi mill-Qorti tal-Maġistrati.

60. Fl-ewwel lok jingħad illi fil-fehma ta' din il-Qorti, il-piena mposta mill-Qorti tal-Maġistrati kienet pjutost piena żgħira meta jittieħed kont tal-fatt illi reati kienu magħmulin kontra membri tal-Korp tal-Pulizija, u fejn l-uffiċjali jkunu soffrew ġrieħi fisiċi, ġeneralment iġorru pieni karċerarji effettivi. F'dan il-każ il-Qorti tal-Maġistrati

imponiet sentenza ta' priġunerija fil-forma sospiża ta' tlieta u tletin jum biss għal perijodu sospiz ta' sentejn. Dik il-Qorti kellha tagħti piena għola minn hekk kemm taħt l-artikolu 95, 221(1) u 222(1)(c) flimkien kif ukoll minħabba r-reċidiva li rriżultat. Biss ma jirriżultax li sar appell mill-Avukat Ġenerali u b'hekk ftit li xejn tista' issa tagħmel din il-Qorti ta' reviżjoni.

61. Fit-tieni lok tajjeb illi l-appellant jiġi mfakkar illi jekk kellu jerġa jikkometti reat ieħor fi żmien dawn is-sentejn, bil-propensita' li jikkometti l-istess minħabba l-kundizzjoni medika tiegħu, l-ewwel qabel kollox irid jinstab ħati tagħhom.

62. Di piu' jidher minn dak illi xehed il-psikjatra Micallef Trigona illi jekk l-appellant ikompli jieħu l-kura meħtieġa skond kif tiġi preskritta lilu meta jkollu inċidenti oħra bħal dawn, fejn jidher ukoll illi hu qed jirrikorri għal attenzjoni medika meta din tinħtieġlu, hu m'għandux għalxiex jippreokupa ruħu li jista' jsib ruħu fi stat psikotiku jew diluzjonali li jista' jwassal għall-kummissjoni ta' reati oħra.

63. Kwindi bir-rispett kollu l-argument miġjub mill-appellant in sostenn għal piena differenti għal dik imposta mill-Qorti tal-Magistrati ma jreġix f'dan il-każ.

Deċide

Għal dawn il-motivi din il-Qorti tiċħad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata.

Aaron M. Buġeja
Imħallef